

EL CREDAC “Pere Barnils”. Centre de recursos educatius per a deficients auditius.

Ens presenten la exposició en Ferran Velasco. (Director CREDAC “Pere Barnils”) i Mercè Picanyol i Teresa Hernández. Logopedes del CREDAC “Pere Barnils.

La sessió del seminari va encaminada a explicar-nos què és el Credac com a servei educatiu, per introduir després les estratègies necessàries per desenvolupar el llenguatge en els alumnes amb dèficits auditius.

1a. Part de la sessió: Ferran Velasco.

Una mica d'història.

El CREDAC “Pere Barnils” inicia la seva trajectòria a partir de l'any 1989 quan es crea la xarxa de Creda, però la seva història va més lluny. El CREDAC és l'hereu final de la primera escola de sords que va haver a la ciutat de Barcelona, l'antiga Escola Municipal de Sordomudos, que des de l'any 1800 havia ja iniciat l'educació amb els sords al Saló de Cent.

El CREDAC està format per logopedes itinerants, psicopedagogs i audioprotetistes coordinats per un Equip Directiu, que desenvolupen les seves actuacions en estreta relació amb els professionals dels centres i els serveis educatius del sector, molt especialment amb els Equips d'Assessorament Psicopedagògic (EAP).

Atenció a l'alumnat amb trastorns del llenguatge.

Unitats i serveis que ofereix el CREDAC

1. Unitat de valoració i ordenació:
 - Acollida i orientació a les famílies.
 - Valoració audiològica, audioprotètica.
 - Valoració de les necessitats educatives dels alumnes.

2. Unitat de suport i seguiment escolar.
 - Atenció logopèdica a l'alumnat
 - Orientació a les famílies i centres educatius.

3. Unitat de tecnologia, actualització i formació.
 - Elaboració i catalogació de recursos tècnics i documentació.
 - Formació i coordinació tècnica de professionals.

1. Servei Educatiu:

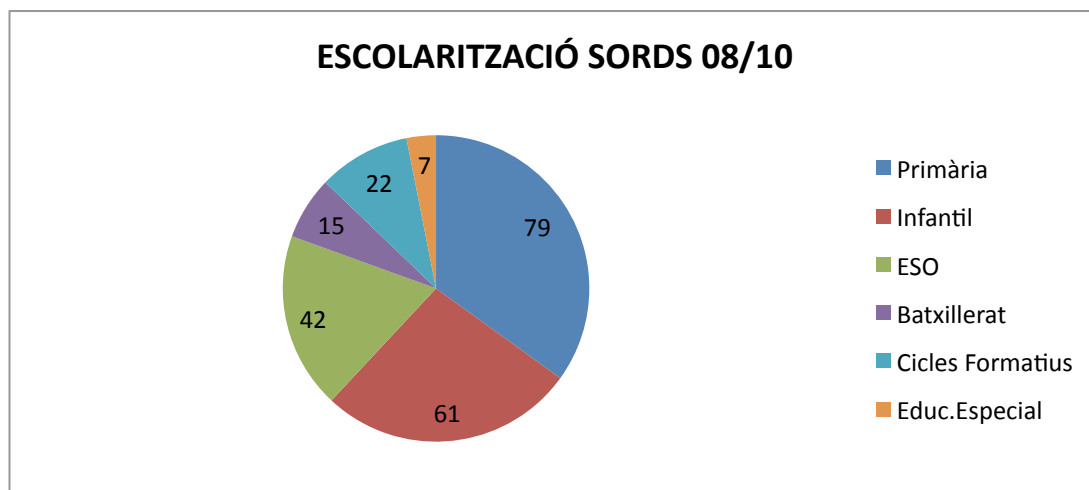
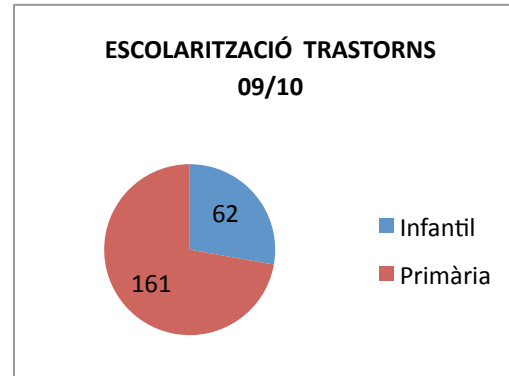
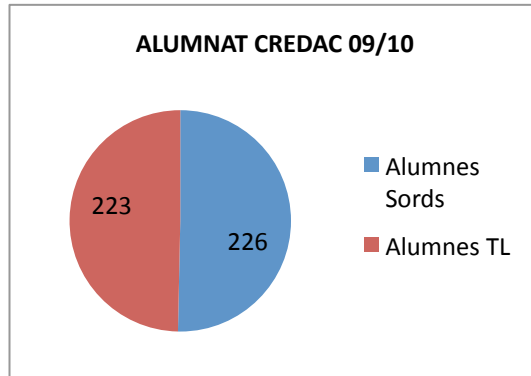
1. Acollida i orientació a les famílies.

La consecució dels objectius amb els alumnes passa necessàriament per la col·laboració conjunta amb la família. Aquesta col·laboració es concreta en les següents actuacions:

- Acollida de les famílies i aplicació del Protocol d'Acollida, prestant-los tot tipus d'informació/assessorament en relació a l'educació del fill/a.
 - Informació i orientació continua en temes relatius a l'audició, a la comunicació i el llenguatge, a les opcions comunicatives/ educatives, al procés audioprotètic...
 - Informar-los sobre els Centres d'Agrupament i modalitats educatives i acompanyar- los en les seves visites.
 - Atenció primerenca. Avui dia a tots els nadons i en tots els hospitals es porta a terme obligatòriament el Screening neonatal auditiu. Si el resultat és positiu als tres mesos es torna a repetir i en cas de confirmació intervé el CREDAC.
 - Els alumnes que arriben al CREDAC també poden ser derivats a través dels EAPS.
2. Valoració Audiològica i audioprotètica. Audiometries.
 3. Valoració del les necessitats educatives especials per part dels psicopedagogs.
 4. Atenció logopèdica a l'alumnat. Les logopedes es dirigeixen als centres educatius.
 5. Elaboració i catalogació de recursos tècnics i documentals relacionats amb la logopèdia.

Distribució de l'alumnat.

D'acord amb les seves necessitats la distribució de l'alumnat és la següent:

2. Llenguatge i trastorns.

➤ Llenguatge. Definicions i teories d'adquisició del Llenguatge.

Perspectiva actual del llenguatge

<ul style="list-style-type: none">- Estructuralisme- Aspectes orgànics- Forma/contingut llenguatge- Estudi del funcionament intern del llenguatge	<ul style="list-style-type: none">- Funcionalisme- Aspectes pragmàtics.- Funcions del Llenguatge.- Estudi del context: familiar i escolar. Interacció.- Caràcter social: comunicació.
--	---

Actualment es dona més importància al llenguatge funcional, interactiu i contextual i de caràcter més pragmàtic. S'estudia el llenguatge quan aquest pren sentit, és a dir quan l'objectiu és la comunicació.

➤ **Funcions del llenguatge.**

- Informar. Informació tan objectiva com subjectiva.
- Demanar informació.
- Regular l'acció través del pensament lingüístic. Cap els altres i cap a un mateix.
- Gestió de la comunicació i fórmules socials. Com situar rutines lingüístiques.
- Metalingüística. Reflexió sobre el propi llenguatge.

➤ **Etales de desenvolupament del llenguatge.**

- 0-1 : Vocalització. Inici de la comprensió.
- 1-1,15 : Paraules.
- 1,15-2 : Dues paraules – frases.
- 2-2,5 : Parla telegràfica.
- 3-3'5 : Primeres subordinades. Complexitat verbal.
- 3,5-4,5 : Segona Expansió gramatical
- +4,5 : Complexitat creixent fins als 7 anys.

3. Marc d'actuació del CREDAC

A) Comportaments lingüístics:

❖ Comunicació:

- No intenció comunicativa. (Trastorns de caràcter autista. No vol o no pot comunicar) Afecta al discurs, morfoligua u sintaxi.
- Intenció comunicativa (frases de dos elements.)
- No hi ha elements morfosintàctics (frases de tres elements. Apareix el verb.
- Errors en els elements morfosintàctics. (Frases de més de tres elements)..
- Frases simple (frases de més de 4 elements)
- Parla: producció del so, més que del contingut.
 - Parla inintel·ligible.
 - Parla amb força errors.

❖ Contingut.

- Vocabulari restringit.
- Manca d'habilitats en la conversa.

B) Criteris d'intervenció del CREDAC.

- 1- Si hi ha dèficit auditiu
- 2- Si hi ha dèficit auditiu o sense dificultat cognitiva. Estimulació global.
- 3- Si hi ha dèficit auditiu ó amb més de 5/6 anys.
- 4- Amb més de 5/6 anys.
- 5- Amb més de 6 anys
- 6- Si hi ha dèficit auditiu amb dificultats neurològiques/org. però amb + de 3 anys.
- 7- Amb dificultats neurològiques/org. o amb 5/6 anys.

2a. part de la sessió. Mercè Picanyol i Teresa Hernández

4. Ús del llenguatge a l'escola.

❖ **Estratègies afavoridores de la interacció verbal** (centrat en trastorns del llenguatge)

- **La conversa amb nens petits.**

La conversa és una interacció verbal, un diàleg entre tu i jo. Quan portem a terme la conversa amb nens petits hem de tenir en compte que podem fer ús d'una sèrie d'estratègies que facilitaran i enriquiran el diàleg.

Quan estem amb l'alumne hem d'intentar que l'adult no parli sempre, no fer ús excessiu del material. Emprar molt la gesticulació facial i quan la paraula no és suficient fer ús d'un objecte (un suport visual). A mida que l'alumne es fa gran només s'ha de fer ús de la paraula.

Es recomana per documentar-se més d'aquest tema el llibre verd del Departament: "Adquisició del llenguatge en l'escola".

Tot seguit s'exposa la classificació de les estratègies a l'hora de treballar la conversa:

- **Classificació de les estratègies.**

➤ **Estratègies educatives d'interacció verbal** : estratègies d'ajuda perquè es participi en la gestió de la comunicació.

- 1- Sobre interpretació.
- 2- Expressions valoratives (elogi i confirmació. Valoracions)
Donar suport a l'alumne per a que faci una expressió més amplia.

Destacar els elements rellevants de la comunicació amb l'alumne.
Fer enllaç entre frase i frase del discurs.

- 3- Regular l'atenció del grup-classe.
- 4- Expansions. Tipus.
Reelaboracions que hi afegeixen algun element nou, estructural o semàntic.
Reelaboracions que hi afegeixen contingut informatiu.
Expansions amb correcció implícita.
- 5- Correccions. Tipus:
Correcció explícita / Correcció implícita. Què, com i quan corregim. S'ha de conèixer el nivell evolutiu de l'alumne.
- 6- Substitucions instructives. Funcions.
 - Oferir demostracions pràctiques de la utilització de les formes gramaticals.
 - Ampliar la diversitat lexical de l'alumne.
- 7- Encadenaments. Tipus.
 - Iniciats pel mestre.
 - Iniciats per l'alumne.

➤ **Estratègies d'ajuda:** que ens facilitin que l'alumne participi en la conversa.

- 1- Participar en el seu torn de conversa i incrementar la seva participació oral.
 - oferir indicadors verbals i gestuals per mostrar que comença el torn de l'alumna.
 - Fer les pauses necessàries per donar temps per que respongui.
 - Fer preguntes obertes.
 - Deixar la frase inacabada per que l'acabi l'alumne.
 - Iniciar el que podria ser la resposta de l'alumne.
 - Repetir les darreres paraules pronunciades per l'alumne amb una entonació que convidi a continuar.
- 2- Afavorir la iniciativa de torn de l'alumne.
 - Donar oportunitats per que sigui l'alumne qui triï el tema de la conversa o el tipus d'activitat.
 - Crear oportunitats que facilitin que sigui l'alumne que prengui la iniciativa en la conversa mitjançant l'ús adequat de l'espera i el silenci.
- 3- Tendir a una densitat de torn similar entre docent i alumne.
 - Reduir la longitud de les intervencions docents i ajustar-les a les intervencions de l'alumne.
- 4- Mantenir diversos torns de conversa sobre un mateix tema.

- Estirar un tema mitjançant preguntes o expressions genèriques.
- Iniciació d'enunciat.
- Aprofundiment en el tema.
- Comprovació
- Raonament/causalitat.

➤ **Estratègies de gestió de la comunicació i la conversa.**

1- Mestre. Normes:

- deixar parlar. Escoltar el company.
- Inici del torn: inici de l'activitat.
- Manteniment del torn: expressions d'ànim i instruccions genèriques.
 - Aprofundiment del tema.
 - Comprovació.
 - Raonament /causalitat.
- Regulació: aspectes formals.
- Tancament de torn: fi de l'activitat
- Pregunta sobre el que més els ha agradat.
- Felicitació i aplaudiment.

2- La conversa en gran grup. Propostes de millora.

- Grups de conversa entre 8 i 10 alumnes.
- Alternar centre d'interès.
- Paper de la mestra:
 - Donar màxim protagonisme els alumnes.
 - Utilitzar més la estratègia de la pausa
 - Recordar les normes mitjançant murals.. etc.
- Recollir per escrit el contingut de la conversa.